

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre . . 1 frt.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, iratetések, felzárkóztatások stb. intézendők.

Szerkesztőség

I-ső tízed 226-ik szám

SZENTÉS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI IPAR és GAZDÁSZATI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Hirdetési árak:

3 hasábos petisórárt, egyszeri hirdetésnél 250 kr., kétszerinél 200 kr., háromszorinál 150 kr., számtalán.

NYILTTÉR
minden sor 15 kr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásnál 30 kr.

Bérmertelen levelet nem fogadjunk el. — Kéziratok nem adóznak vissza.

Utolsó mentőeszköz!

Mit is mondott báró Vay Alajos az „Észrevételek a Tisza és mellékfolyóinak szabályozásairól” című röpiratában?

E röpirat végaszavában ezen nevezetes s örökké igaz tétel foglaltatik: „**Leiki meggyőződés, hogy a tiszabizabályozási költségek a Tiszába vannak dobva és oda dobják azt ezentul is, ha a töltésezési rendszerrel fel nem hagyják. Milliókat fog a birtokosság kiadni és nem lesz belőle haszon, hanem kár és napról-napra nagyobb veszedelem.**”

Valóban ha nevezett főúr, kinek fentemlített röpiratát ezelőtt két évvel egész terjedelmében közöltük, próféta lett volna, még akkor sem lett volna képes a bekövetkező eseményeket igazabban és világosabban megjövendölni. A szakörök elbizakodottságukban mosolyogtak báró Vay Alajos állításaira, és ime a természeti elemek, egy nagy hóesés, beigazolta, hogy nem a szaköröknek, hanem egy felvilágosodott laikusnak van igaza. Mint egy napi lap mondja, mintegy 40 millió forint fordított már a vízszabályozásra. — S mi haszna volt e rengeteg kiadásnak? Az, hogy a sok millió, báró Vay Alajos szerint, akár csak a Tiszába lett volna dobva, azonfelül ráadásul sok gazdamber koldusbotra jutott, a jobb módú földbirtokosok pedig az évek óta fennálló alacsony gabonaárak hozzájárulásával eladósodtak.

Ime az annyira magasztalt vízszabályozás fényes eredményei!

De nem folytatjuk tovább ez irányban gondolatunk menetét, a mennyiben a vízszabályozásra vonatkozólag szaktekinélyeknek országos lapokban közzétett véleménynyilvánításait figyelemmel kísérve azoknak a mi lapunkban is hely adunk s így alkalmuk van olvasóinknak az általunk régen elfoglalt álláspont igazságáról országos tekintélyek közleményeiből is meggyőződni. Most — mint cikkünk címe is mutatja — arról szólunk, mi legyen utolsó mentő-eszközünk.

Vagy van komoly baj, vagy nincs.

Valamint egykor Bismarck, a német vaskancellár, a német hadsereg vitézségére támaszkodva azt mondta: „Egyedül Istentől féltünk,“ épp oly hangon nyilatkozott az árvíz előtt Sima Ferenc szakaszigazgatónk lapjában, mondván: „Most már jöhet az árvíz!“ El is jött, s az első vihar kitörésénél ugyanaz a szakaszigazgató közérő kirendelését kérte, mert egy másik lap közleménye szerint a társulat által fizetett s alkalmazott napszámások a felkorbácsolt hullámtól s a hideg víztől megijedve megugrottak. Hát a vezér mire való? Hát ha akkor gátesszűz vagy szakadás történt volna, vajjon összetett kézzel nézték volna-e a bajt? Bizony könnyebb a gátról cikket írni, mint a felkorbácsolt hullámokkal szembeszálni; valamint könnyebb egy köztisztelőben álló férfit, ki annak idejében szintén árvízveszélykor a hullámok közepette taposta a gát s vezér létére közemberként segített a kifelé tóduló ár felfogásán, minduntalan ok nélkül megtámadni s érdemeit elhomályosítani akarni, mint annak az árvízveszélykor tanusított önfeladózását követni. Nem szívesen tettük e kitérést, de tartoztunk vele azon elbizakodott hang miatt, valamint a mult sa jelen eseményeinek kapcsán az igazság érdekében.

Hogy tulajdonképeni tárgyunkra visszatérjünk, előre kell bocsátanunk, hogy eddig is más községek szerencsétlensége árán sikerült a veszedelmet kikerülnünk, mert ha a Körös vagy a Tisza másutt ki nem önt, a nagy víztömeg csúfá tette volna a mi óriási gátainkat is. Azonban még nem vagyunk túl a veszélyen s minden pereben lehet bajtól tartani. Ha így áll a dolog, megtettünk-e már minden szükséges intézkedést, főképp városunk hajlékainak megmentésére? Szerintünk nem, s ez nagy baj. Ha katasztrófától tarthatunk — az pedig nem lehetetlen — ak-

kor tegye meg a városi hatóság a legvégső intézkedést is arra nézve, hogy városunk lakosságának hajlékai s ingóságai a metalan bekövetkeztető árvízkitörés ellen véde legyenek, s erre csak egy mód van, t. i. a „körgát megújítása.”

Mire szorítkozik most Csongrád városa a végveszély idején? Körgátra. Mi mentette meg H.-M.-Vásárhelyt a kistiszai zsilipszakadástól, pedig híre sem volt az árvíznek? Bizonyosan körgátja, s igen helyesen cselekedett, hogy a 10 milliós kolosszális gátban nem bízva, körgátját épségben hagyta. Nekünk is volt körgátunk s elismerjük, hogy sok háztulajdonos zugolódt, mikor kertjének földjét körgát emelésére hordták. De mi jobb, vajjon csekélyebb kellemetlenség és kár, vagy számos hajlék elpusztulása? Hiszen az árvízveszély elmúltával a körgát átvágásaival könnyen lehet az esővíz levezetésére árkot csinálni, de csak akkor körgát emelésére gondolni, midőn már a Tisza féktelen hullámai városunk felé zudulnak, valóságos képtelenség és elbizakodottság. Tény, hogy a Kisérnek nevezett legnagyobb városrész, körülbelül 8000 lélek lakhelye, teljesen víz alá merülne, sőt a mult árvízveszély alkalmával eszközölt lejtmezési adatok szerint — ha nem tévedünk — városunknak csak a sóháztól egészen Nyiri Sándor kereskedő házáig terjedő keskeny városrész mint valami sziget maradna ki a vízből. Szívünkbeől óhajjuk, hogy városunkat mint eddig, ugy most és jövőre is mentse meg az isteni gondviselés az árvíz-től s annak elmaradhatlan kísérőjétől, a nyomortól; de ne kecssegtessük magunkat hiu reményekkel, midőn a megmentésre szolgáló utolsó eszközt nem alkalmazzuk. Éppen midőn a kistiszai zsilipszakadástól annak idejében cikket közöltünk s azt írtuk, hogy H.-M.-Vásárhely körgátja mentette meg a viznek a város területére való betódulásától, azt is említettük, hogy kár volt városunk körgátját elpusztítani. Most ismétljük akkori állításunkat s azt mondjuk, hogy míg a szerencsétlen vízszabályozási rendszer fennáll, ne bizzuk el magunkat, hanem helyezzük első sorban városunkat s annyi ezer lakos hajlékát védhető állapotba, mert közmondás szerint első az ing, azután a kabát.

Mielőtt cikkünket befejeznők, nem mulasztjuk el annak kijelentését, hogy e cikk írására az e tárgyra több felől irányult felszólalás indított bennünket. Ha tudnók a jövőt, amivel senki sem dicsekedhet, kategorice mondhatnók, hogy kell, vagy nem kell a körgát. De tudva azt, hogy az eddigi szerencsétlen vízszabályozási rendszernek a kormánykörökben is szükségesnek elismert gyökere megváltoztatása s realisabb alpra való fektetésének megvalósításáig még újabb árvízveszélyeknek nézhetünk elébe, azt mondjuk: ne hagyjuk védtelenül hajlékainkat! És ha ezt nem tesszük s a katasztrópha bekövetkezik, a felelőség azokra hárul, a kik a körgát felépítését elmulasztották — akkor már késő lesz a megmentés!

Árvíz.

A Duna áradása az egész folyam mentén megszünt s a vízállás óráról-órára alacsonyabb. Miután többé a fővárosra semmi veszély nem forog fenn, a mérnöki hivatal az összes dunai zsilipeket kinyitatta, a gőzszivattyukat pedig leszereltette.

A rendkívüli katasztrópha, mely ez évben majdnem az egész országot s kiváltképen a tiszamenti lakosságot sújtja, kiszámíthatatlan károkat okozott, hozzá nem számítva a védekezés körül felmerülő költségeket, mit a tényleges veszedelem idején kétszeresen fizet meg minden társulat, a városok s a községek. Hetek óta mindennap újabb és újabb katasztrópha híre hozta éjjelenként a táviró. A közlekedési ministerium vízepítészeti osztálya öt hét óta mozogtva van. A ministerium valamennyi mérnökei, a budapesti folyammérnökség, s több vidéki folyammérnöki hivatalnak összes szakközlegei ki vannak rendelve az árral borított területekre, minthogy az ármenesítő társulatok szakközlegei nem tudnak az óriási nehéz feladattal megküzdeni s majdnem mindegyik társulat szakembereik kiküldését kérte a ministeriumtól. — A budapesti központban Baross

Gábor minister és Rapaics Radó tanácsos a vízepítészeti osztály főnöke vezetik az ország különböző részeiből naponta nagy halmban beérkező vízügyekre vonatkozó jelentések elutazását s a minister és tanácsosa nagyon sokszor, majdnem naponta, még a késő éjjel is hivatalaikban találhatók.

Csongrád apr. 8. A véghetetlen ártenger mind inkább nagyobb területet foglal s míg egy részről egyenesen Csongrádra zudul az ár, másrészt Karolyi Sándor gróf jól rendezett felgyői uradalmát veszélyezteti, hol az erélyes védekezést a gróf személyesen vezeti. Hasonlóképen veszélyeztetve vannak a Pallavicini-birtokok, s a tömörkényi határon szüntelen szívosan védekeznek az áradat tovább terjedése ellen. A körgátakon a munka újra megkezdődött, a tanyai lakosság kezd ismét beszállingózni a városba s a kilátásba helyezett segély híre a hangulat kedvezőbbre fordult. A körgát legnagyobb része Csongrád város északi részén van s ez a Szent-János gát, mely egyszerű szád falazatból áll. Minthogy itt lehet leginkább attól tartani, hogy a várost fenyegető baj leghamarabb beállhat, egyelőre minden munkaerőt ide fordítottak s eme legalacsonyabb területet védelmezik. A hatóság az erélyes védekezés közt a katasztrófa esélyét szem előtt tartva, a város területén található összes csanakokat összeíratta, ezek száma azonban nem haladja meg a negyvenet. A közmunka-és közlekedési minister a Porgány előtti bagger-telepről az ott levő hajókészletet, három gőzöst és 12 darab vaspontot szintén ide rendelte s így a katasztrófa beállta esetén a legszükségesebb mentő-eszközök kéznél vannak. Az időjárás ma a munkának kedvezett.

Csongrád, apr. 8. Csongrád városa a végső válság küzdelmét vívja ugyan, de helyzete mégis a körülményekhez képest megnyugtatóvá Ión Baross minister erélyes és gyors intézkedései folytán, mely szerint első sorban a szomszédos Felegyháza város közerejét rendelte át s ennek kivételét iránt Földváry alispán is táviratilag intézkedett. Minthogy azonban az ily hamarjában s erőhatalommal összeszedett közéronek gyakorlati használhatósága nagyon kétes és kellő időben való megérkezése is bizonytalan, mert most már Csongrád egészen körül van a vízár által véve s Felegyházán felül csak P.-Ujfalun át közelíthető meg, — mindenélfogva a minister ama sokkal hatékonyabb intézkedést tette, hogy 500 katonát indítottatott ma reggel utnak. Erre a már fejvesztetten szétfutott nép kezdett visszatérni s egyrésze saját házaát kezdő sáncolni, másik része pedig a belváros előtti szent-János gátra vonult, élén a város összes értelmiségével; lassan most már a lakosság benmaradt részének, mely még a tanyák közzé nem menekült, bizalma és munkakedve újra visszatért. A ministernek amaz intézkedéseért, melylyel kimondta, hogy az ötszáz katonát csakis a város belterületének s körgátjának védelmére alkalmazandó s a külhatárból a kormánybiztos sem viheti: az előjáróság a ministernek táviratilag köszönetét nyilvánította — Novák kormánybiztos a mellett folytatja küzdelmét a vajhái szakadás betömésénél, de sikere kétes. Most már az itt kiömlő ár a delutáni órákban a város körgátjához, vagyis közvetlenül a város alá ért, a melylyel egyrészt a válság tetőpontját érte el, a mennyiben most már a kühatár elborítva s az idei év gazdasági eredménye a legnagyobb részben megsemmisítve lévén, — a további küzdelem a város belterülete, épületei s a lakosság élete és vagyona megmentésére fog szorítkoznia, s e tekintetben a legveszélyeztetebb rész az éjszakai part „szádfali” része s egyáltalán az ugynevezett belváros, melynek néhány száz házában a lakosság legszegényebb része lakik s a hol az utcák és udvarok talajszíne a víz niveaujánál több lalbal alacsonyabban fekszik. Újabb értesítés szerint a felegyházi polgármester az 500 katonát 140 kocsiival felszállította, a közérőt pedig katonai karhatalommal requirálja s apródonkint kisebb csapatokban küldi Csongrád felé. Az idő kedvező, ha szélvihar nem lesz, Csongrád belterületének megmentéséhez van remény, de egyelőre a végválság akut jellege minden esetre napokig tart meg.

Csongrád, apr. 10. A védmunkálatot minden oldalon a legnagyobb erélylyel folytatják. A katonaság a lakossággal egyesülten a Szent-János gátat teljesen védhető állapotba helyezte s most a körgát feltöltésén foly a munka. Valóságos tábori élet van a gátakon. A munkások minden hat órában felváltatnak, a munkából kiállók a körgátban belül útnak tanyát. Éjjelenként a polgárságból alakult felügyelő bizottság veszi át a munkálat vezetését. Novák kormánybiztos még mindig a vajhái szakadás elfogásán dolgoztat. A kormánybiztos naponta egyszer bejön a városba, árveszi a jelentéseket s kiadja rendeleteit. Véleménye szerint a vajhái szakadás elzárása sikerülni fog s ezzel Csongrád belterületét teljesen megvédelmeztetnek tartja.

Szeged apr. 10. Szeged alsó vidékét is mind nagyobb veszély fenyegeti. A védelem minden ponton nagy munka erővel folyik. Védekezik a torontáli és nagybecskereki arm. társulat. A torontáli arm. társulat a gyálai magas parton, a vedresházi átmetszés felső torkától a gyálai szőlőig egy új, nagy védgátat emeltet az eddigi nyugtát helyébe. A nagybecskereki arm. társulat védelméről a Tisza vize meghaladta az 1881. évi vízmagasságot. A védelem minden ponton nagy erővel folyik.

Szeged, ápr. 11. A víz tegnapi mára 4 centimétert áradt, mai állása 836 méter. A porgányi zsilipnél nagy munkaerő dolgozik és a zsilip előtti szádfal csúszása következtében a zsilip elébe új körgátat épít, a melybe már 18,000 földes zsák van behányva. A zsilip előtti csuszamlas 24 méter hosszúságú s még husvétkor keletkezett. A zsilip maga és a szádfal is jókarban vannak s a csurgás a szádfal pilótái közt történik. A zsilip vedelmét Andre Andor társulati szakaszmérnök vezeti. A munkálatot tegnap Péch miniszteri tanácsos, ma pedig Kállay főispán megsemmisítette. Novák miniszteri biztos a vajhái gátszakadástól jövő vizek ellen a szegedi felső kerületi közmunkaerő kirendelését reggel táviratilag kérte, de erre egyelőre nincs szükség, mert a szegedi határ most még fenyegetve nincs. Porgányúat a vizállás 8. 61.

Csongrád, ápr. 11. Az áradat a múlt éjjel a félegyházi feltöltött utat átszakította s rohamos gyorsasággal foglalt újabb területeket. A szakadás közelében levő kormánybiztos azonnal a szakadáshoz rendelte az összes keznel levő munkaerőt, még az éjjel értesítette Földváry Mihály Pestmegye alispánját és Kállay Albert Szeged város főispánját, hogy a közérő kirendelése iránt intézkedjenek, minthogy az áradat, ha feltartózat nem lesz, részben Szeged, részben Félegyháza határa felé veheti útját. A közlekedési miniszterium útján a városi hatóság a közérő kirendeléséről értesítve lett, a kormánybiztosnak azonban sikerült a félegyházi uti szakadást ma délután ellozni, minek folytán a közérők visszarendeltettek s újabb szakadástól többé nincs mit tartani. A vajhái szakadás végleges elzárásán lázas tevékenységgel foly a munka, s a város belterületén a védgátak erősítése gyorsan halad előre. Az áradás folyton tart.

Ezek után lássuk városunknak s legközelebbi környékünk vízvédelmi állapotát a legújabb adatok szerint.

Az első ijedtségre kirendelt közmunka maig dolgozik a tüzkövesi s egyéb veszélyeztetett gátpontokon, s habár mi is elismerjük, hogy városunk közmunkaerőjét nem kell sem rendőrel sem katonasággal a gátra hajtani — s ez dicseretere válik, tény a mi tény — de azt is tudjuk, s azt határozottan állhatjuk, hogy bizony sok kocsit két talicskára való földet szállít a gát poros útján s a napszámosként dolgozókat sem szakadnak bele a nagy munkába. Az igazat kézzel vagyunk elismeri, de a két laptársunk által a közmunkaerőnek egokig való magasztalására bizony nagyon sokan mosolyognak — mert saját szemekkel látták a gáton folyó vizet. No de, hála Istennek, mindekkoráig komolyabb bajnincs de néhány óra alatt végzetessé válhat a helyzet, ha t. i. vihar támad. Eppen midőn e sorokat írjuk, erős északnyugati szél sodorja a Tisza hullámain a szentesi gát ellen, s ki tudja, mily rongálást képes egy erősebb szél, vagy plane vihar a gáttestben egy pár óra alatt is? Hátha még tovább tart? Legyen az a gát akár milyen erős, nincs az a hatalom, a mely képes lenne egy erős viharral szemben a gátat fentartani. S mivel nem tudhatni a jövőt, a víz — mint azt más helyen jelentjük — nem apad, azért elevenítettük föl mai számunk cikkében a város védelmére okvetlenül szükséges körtöltést. Az illetékes körök dolga s rájuk hárul a felelősség, ha valami katasztrófa készülétként találna városunkat s az árvíz annak nagyobb részét elöntené.

Csongrádon a helyzet még mindig aggasztó. A város úgy szolva egyes egyedül a körtöltés védelmére szorítkozik, de az éjjel e körtöltésen is veszedelem fenyegette a várost. Ugyanis mikor a körtöltés helyét kijelölték, a műszaki közegek, melyek a nem szakembertől a józan ész is szeretnék megtagadni, a keresztény maom környéken levő vályogverő gödrök dacára e tájon emeltették a körtöltés egy részét, mi ellen Csemegi Antal főszolgabíró, kinek a vízvédelen terén sokkal több gyakorlati ismerete van mint sok mérnöknek, ki most

először lát árvizet, hasztalan tiltakozott, s éppen a körgátaknak e gödrökben lévő részén akart betódulni a víz; s habár erre nézve nem bírnak még pozitív adatokkal, de azt hisszük, hogy sikerül a szakemberek által elkövetelt hibát a becsmérelt iancus észnek helyrehozni. Az nem áll, hogy a Csongrádot körülvevő víztömeg P. Péterit is elöntötte volna, mert a Szeged, P. Péteri és Félegyháza felé tóduló víztömeget részint a félegyházi ut, részint a tömörkényi magaslatok által sikerült felfogni.

Csany község hasonlóképen erős védelmet fejt ki dacára annak, hogy nagyjából saját erejére van utalva.

H. M. Vásárhely éppen nem bizik sem az óriási gátakban, még kevésbé a porgányi zsilipben, mert borzasztó példaként lebeg előtte a kistiszai zsilipkatasztrófa. A réti birtokosság nagyjából beköltöztött a városba. Habár a földdel megtöltött zsákokat ezrivel dobálják naponta a körgát szádfala elé, mégis folyton tart a szivárgás s ez leginkább nyugtalanítja a város lakosságát. A közlek. miniszter Schmidhauer kir. főmérnököt rendelte a porgányi zsiliphez s a további munkálat ennek felügyelete alatt történik. A szádfal egész vonalában az ostromló víz felőli oldalon egy 8 méter koronájú óriási zsáktöltés emeltetett, mely már 18 ezer földes zsáktöltést tartalmaz s még mintegy 12 ezer földes zsák építetik bele, hogy oly magas legyen e töltés mint a szádfal. Azonban a vízszivárgás elállítását a főcél s erre irányul az összes védelmi munka. Napok óta kutatnak azon veszedelmes helyek után, a hol a víz szivárog, de ekkoráig sikertelenül. Péch József min. tanácsos és középít. felügyelő megtekintvén a zsilipmunkálatot azt javasolta, hogy ha zsáktöltéssel a szivárgást elállítani nem lehet, úgy a zsákkal elé egy pilotaszádfal emeltessek s egyidejűleg az ármentesítő társulat a zsilip mögött is egy karikatöltést emeljen, melyhez a szükséges anyagok már megvannak. Általában attól félnek, hogy a porgányi zsilip is, mint a kistiszai, alá van mosva s a Tisza ostromát megállítani nem bírja. Lám, amivel a szakemberek meg akarták menteni a Tisza-vidéket, ugyanazzal viz alá borítják — a hibás szerkezet és kivétel által. Azelőtt a gát átvágásokra sajnálták az ezreket, most a hasztalan zsilipépítés által százszázalékosan dobok a Tisza hullámaiba, s ráadásul elpusztulnak városok, ezek lakói pedig koldusbotra jutnak. Gyönyörű eredmény!

Egy szerény szó.*)

A „Magyar Föld“ 38 dik számú vezércikke vizszabályozásainkról oly sujtólag nyilatkozott, miszerint az abba befolyásoltak — ha mindazok valók — méltán el is ítelhetné a közvélemény. Legyen azonban — ezt megelőzőleg — nekem is szabad, mint 40 éves gyakorló mérnöknek, röviden hozzászólhatni e tárgyhoz. Nem azon okból, mintha tán védeni kívánám ezen nagy szerencsétlenségünk részbeni okozóit, hanem igenis azért, hogy az ügy valódi helyzetét bevilágítani megkísértem, hogy az elkeseredett kedélyek magukba szállva kissé lehüljenek, és végül azon okból, nehogy ártatlanok méltatlanul vádoltassanak.

Hogy nincsen okom vizszabályozásaink intézőit védeni, ennek igazolására, azt hiszem, elég lesz ki nyilatkoztatnom, hogy 9 évvel ezelőtt számos évi vizszabályozási közreműködéseim után kényszerültem lettem szakmám e terét elhagyni, és e helyett a földipar, mezőgazdasági cultura, valamint a birtok-

*) E cikket, mely szakember tollából eredt, a „Magyar Föld“ f. évi 45-ik számából vettük át. Szerk.

rendezés fejlesztésének szentelni ezentul munkásságomat.

És ugyan mi volt az oka a jelzett térről felrevonulásomnak? Őszintén bevallva — elleneim szerint — azon hibába estem, hogy volt annyi erkölcsi bátorságom, hogy a megfigyelt szaktapasztalataim, számtani igazságok, ehhez hasonlókon nyugvó természeti okok, egyéb e szakmába vágó tanulmányok, mint összegegyeztetett tényezők, — s mindezek levonásából következett meggyőződésöm alapján meritem elítelni és kinyilatkoztatni, hogy igazságtalan és elhibázott a cselekvésük.

E lefolyt 9 év alatt még inkább meggyőződésem arról, hogy földiparunk és mezőgazdaságunk vizszabályozásainknak makacsul folytatott káros rendszere mellett nemhogy nem fejlődhetik a jelenkor igényelt cultur-színvonalára, de sőt az arra okvetlen megkivántató vízhasznosítást sem vehetjük e miatt igénybe, és így az összes közép- és alsó földművelő osztályaink végromlását is előidézendí, mely pedig államunk hanyatlása is leend.

Minthogy pedig napilapjaink nem oly szerkesztettek, hogy azok keretében bárminő terjedelmes tárgyú cikk is közölhető legyen, ezen okból átteszem a „Magyar Föld“ tekintetes szerkesztőjének rendelkezésére 8 évvel ezelőtt szerkesztett és kiadott kis művem több számú példányát, mely egy elsőbrendű vizszabályozó társulat tíz évi működésére vonatkozik ugyan, de olyképen van összeállítva, hogy kiterjed összes vizszabályozásaink rendszerére is, melyből okulhat minden vizszabályozási társulat, — minden törvényhozó és az államkormány összes intézői; mindannyian felismerhetik itt is bajaink eredő forrásait, valamint a helyes megoldhatóság mikéntjét. Juttasson tehát ezen okból tekintetes szerkesztő ur mindazokhoz, kik érdeklődnek ezen kérdés iránt, ezen műből, mely 9 évvel ezelőtt egy műszaki társaim nagy részét, miként a vizszabályozási birtokosok vezérférfiait oly ingerültségbe hozá, miszerint kényszerülve lettem a vizszabályozási tét elhagyni.**)

Ezek után még azt vélem szükségesnek a nagy közönség figyelmébe ajánlani, hogy bárminő csapás érje még hazánkat vizszabályozásunk jelen rendszere mellett, — ami eszerint még mindig megsejtenek — ne fektelenkedjék és ne tomboljon, mi csak mindig lomha, tunya fajnak jellemző tulajdona, kik egyik szélsőségből a másikba szoktak rendszerint esni, — hanem higgadtan, egész komolysággal és helyesen s jól átgondolva fogjon azonnal a megsejt csapás orvoslásához. Mert különben ismét oly kínos helyzetbe hozza az államkormányt, mint 1879-ben a régi Szeged elpusztulásakor, mikor az kényszerülve lett — a fellázadt kedélyek miatt — a nagy közönség szemébe port hinteni s külföldi experteket hívott meg vizszabályozásaink megsejtelésére es

**) E röpiratot megszereltük s legközelebb annak kivonatos közlését megkezdjük. Szerk.

„SZENTES és VIDÉKE“ TÁRCAJA.

A BORRAVALÓ.

KATONAI HUMORÉSK. (9.)

LENCZ FÜLÖPTÖL.

— NÉMETHÖL —

(Folytatás.)

Brech is mutatkozik azon istállóban, a hol Ottó lova van, s gunyosan rávigyorog gyűlölete szerencsétlen áldozatára. A szegény tettes egészen össze van morzsolva. Minden büne, a melyet 20 éves e földön lete alatt elkövetett, kizozni kezd. Szomorúan és aggódva gondol szüleiére és testvéreire; gondol a szegyeure, a melyet hosszú hátralevő életén magával kell hurcolnia. Bánatában nem tud egyéb okosat tenni, komisz kenyeret vesz és lovának adja, a melyet ma valószínűleg utoljára lovagolt; megveregeti a ló nyakát és megismogatja — az allat hátraéz, de csak azért, hogy utána haradjon, mert a veregetés és simogatás zavarja evésében.

De most, kedves olvasó, fordulj velem egy kicsit vissza a világtörténelembe — nem messze, azt nem kívánom tőled, csak az elmúlt estére, a midőn Egelmann kapitány oly csufosan beleesett az árokba.

Kevesebb mulatságos — saját személyünkre nézve — mint neveltségek egy nézőnek — börgi átázza és a hidegtől fogvacogva, olyan barátságatlan szekrényben ülni, mint a minő egy komfortábi — nemcsak P.-ben, de az egész országban — s a mellett elképzelni, hogy minden házbán, a mely előtt szép lassan elhaladt, minden férj és minden feleség fülig lehuzott hálóspkával az ágyban fekszik, és az illető szív hajlamainak teljesítéséről szeliden álmodik. A kapitányuk ugy tetszett, mintha egy gunyolódó Asmodi a házak falát elvonná szeme előtt, amint az Spanyolországban egy lovagias deák előtt a háztetőket félre huzta, mintha azok csak egyszerű függönyök lettek volna. Minden emeleten, minden szobában a pincéltől a padlásig mindkét német alvó embereket lát Egelman; csak hálószobákat lát, a háló-

szobához tartozó minden készülékkel, mint például avval, a mit nem nevezhetünk meg; minden emeletnek minden hálószobájából a kiáradó meleg állati gőzt véli érezni, a mely minden percben egy másodpercig feledtetí vele a hidegséget, s minden percben ötvenkilenc másodpercig annál nagyobb kiut állott ki vele.

A sima, csaknem egészen előntött kövezeten, a melyen még normális állapotban is a gyors hajtás a bérkocsis és bérkocsis lovak számára jelentékeny nehézséggel jár, az igavonó állat ott a rudnál, ebben a kutyá időben, még kutya üggetésben sem tudott haladni, hanem csak lépést. Az ugynevezett kövezet összes egyenetlenségeinek azért is nagyszerű alkalom kínálkozott magukat érezhetők tenni. Most a bal hátulsó kerék emelkedik, két pillanat múlva a bal első kerék: egy kicsivel — de egészen picikével — arrább a bal hátulsó s aztán a jobb első kerék emelkedik föl. Ezen tempóban haladtak előre, majd szabályos, majd szabálytalan változásokkal, a szolgálat-tevő kanca legbelsőbb mellkasából előtörő fűrészalomszerű zaj mellett, míg végre a kocsis az x utca 12. számú ház előtt egy ugrást csinált, egy kicsit előre, egy kicsit hátra, majd megint egy kicsit előre csúszott, egy kissé lóggázódott, mire mozdulatlanul megállt, mintha egyáltalában sohasem birt volna képességgel arra, hogy egyik helyről a másikra hurcoltatta magát.

Az ostoba kanca mindkét orrlyukán futta a gőzt, valószínűleg meg akart győződni arról, hogy vajjon nem érkezett-e még az istálló elé, és rászánta magát, hogy a neki engedett hosszú vagy rövid nyugvó szüneteket egy kis alvársra használja fel; a nemsokkal okosabb egyszerű kocsis ott a bakon elvárta utasától, hogy maga szálljon ki a fogatból, — róla föltenni, hogy köpönyegből, a mely a muzeumban őrzött római köpönyek méltó hasonmása vala (a mint egyáltalán minden létező bérkocsis köpöny az.) kibontakozzék, az sok lenne, az ő nézete szerint t. i. de semmi esetre sem a kapitány nézete szerint, a kit erre főleg csizmatlan jobb lába csábított.

Az utóbbinak fölfogása aratott győzelmet. A kocsis a lassankint igen energikusá váló kívánatra lemaszott a bakról és fölszakítá a kocsiajtót. Ismételjük: fölszakítá; gyöngédebb módon egyáltalán nem lehetett a kocsiajtót kinyitni — fiatal kora óta rászokott, s annak van legalább is 20 vagy 30 esztendeje.

Egelmann megbízta a kocsist, hogy csöngessen. Öt percig tartó csöngetés után fölébredt a kapitány legénye, a ki urasági egyenruhát hordott és szolgáló minőségben parázdott: Böhlernek hívták. A fölébredés és a kapa elé jövés közt is egy tekintélyes része volt az örökkévalóságnak.

„Böhler!“ kiáltott Egelmann „gyere és vigyél be.“ Böhler kérdi, hogy ne hozzon-e esernyőt?

„Szamar — gyer’ ide! beviszesz, érted?!“ Böhler meggyőződött, hogy itt a vele született bárgyúsággal való mentegetődzés nem használ, s a kocsisohoz szökdécselt, nemes fejtét ebbe bele dugta nem annyira azért, hogy jobban meghallja, a mit neki ura és fölebbvalója parancsol, mint inkább, hogy koponyáját az igen alapos kereszteléstől megóvja.

„Mit paran — —“ „Vigy be!“ mondá Egelmann, a ki meghajolva állt a kocsiban.

A legény egészen jól tudta, hogyan tartják a dajkák karjukat. ha az őrizetükre bizott kedves kis világ polgárokat a karjukba akarják vagy kénytelenek venni. Eppen ily módon nyujta oda kapitányának a karját; elég sokszor látta, kedvese ugyanis dajka volt, és egyelőre erős szándéka volt őt feleségül venni — ha három esztendőjét leszolgálta — aztán magát pálinkamérőnek, jövődöbelijét meg babának szánta.

Egelman legénye karjára ült és a legény bevitte őt a házba. A tornácra Böhler ismét letette és előkészületet tett a kapa bezárásához. Eppen mikor lehuzta a kulcsot: csöngettek ott kunn.

„Nyisd ki“, moudá a kapitány. Böhler kinyitotta és a kocsis beállított.

„Mit akar kend még? kiáltá a kapitány.

„A kocsis a fuvarbért kérte.

„Kend szemtelen fickó! kiáltá Egelmann még hangosabban. „Micsoda számja van?“

„44-es s a pénzemet akarom. Hogy maga hadnagy vagy nem hadnagy — az neköm mindegy, fizetni csak kö! S neköm nem ölég, hogy szömbtelen fickónak mond!“ Most Egelmannak elállt a szava.

„Mit akar?“ fordult legényéhez, Böhlerhez. Legénye Böhler kötelességének tartá szintén nem tudni, amit ura nem tudott. (Folyt. köv.)

a további teendők véleményadására — holott józan észszel tudni kellett volna, hogy bárminő értelmes és tudományos egyének lehettek legyen is azok, de ismeretlen terekről, általuk szerezhető, meggyőződést keltő biztos adatok nélkül csak oly véleményt adhattak, a minő irányban informálva lettek.

És pedig úgy is lett, — s mondvasinált nagy műcapacitásaink ezen védfalak mögé vonulva, további kényelmes megnyugvással folytatták a már annyi szerencsétlenséget okozott rendszerüket, melyek szerint pedig, merem állítani, hogy Szeged reconstruálásával is újból a fejük fölé akasztották a damokleszi kardot.

Igy nyilatkozva, Sallustius azon ismeretes mondatával fejezem be szerény szavaimat:

„Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur.“ (Egyetértés mellett kis dolgok gyarapodnak, egyenetlenség mellett a legnagyobbak is felbomlanak.)

Bocskay Géza.

Világfolyása.

A magyar keresk. ipar és gazd. miniszter oly törvényjavaslatot fog legközelebb az országgyűléshez beterjeszteni, mely első tekintetre csekélységnek látszik, de tényleg nagy horderővel bír azon szerencsétlenségre nézve, kiknek ingóságai bármely oknál fogva újra kerülnek vagyis elárvereztetnek. Bizonyosan állíthatni, hogy csak olyan polgár jut e sorsra, a ki pénzügyi helyzetén nem tud segíteni — tehát a törvény szigora a legvégső eszközökhöz nyúl s eladhatja a szerencsétlen ember holmiját. Hány értékes tárgy jut gyakran potom áron másnak birtokába, s hány eset van rá, hogy némelyek üzletszerűen foglalkoznak azzal, hogy az árverésen megjelenve s egymással egyetértve az eladásra került tárgyak értékét lenyomni s azokat potomáron megszerezni törekcsenek, mi ügyes manipuláció mellett sikerül is. Ha az üzletszerű vevők ily mesterseges fogásokkal nem élnek, nemcsak hogy kitérne az adóság az eladott tárgyakért befolyt összegből, hanem az árverést szenvedettnek is maradna valami, de az vajmi ritkán történik. E bajon óhajt segíteni az új törvényjavaslat, még pedig az által, hogy árverési árucsarnokok felállítását célozza, tehát állandó helyiségről lenne gondoskodva, a melyben az elárverezendő tárgyak előre megtekinthetők, esetleg eladhatók volnának — mi által eleje vétetnek az árveréseknél divó visszaéléseknek. Nem lehet tagadni, hogy ez üdvös lépés lenne az igazságügy javítása terén.

Legújabb politikai újdonságot képez a német császár családjában tervezett házasság, melynek létesítése ellen Bismarck német kancellár erősen dolgozik, sőt attól állásában megmaradását is tette függővé. Nevezetesen Battenberg Sándor herceg, volt bolgár fejedelem és a német császár másodszülött leánya Viktoria közt oly benső viszony fejlődött, mely rendes körülmények közt házassággal szokott végződni. A főtényezők, t. i. a német császárné mint anya és Viktoria angol királyné mint nagymama a legnagyobb örömmel vették tudomásul e szerelmi viszonyt, s ha már a mamák beleegyeznek, hogy is lehetne egyéb akadályokra gondolni? De az egyszer Bismarck herceg közbeszött a mamák tervezetbe s erősen ellenzi e házasság megkötését, állítólag azért, mert ha ez létesül, megbomlik a Német- és Oroszország közt fennálló barátságos viszony, amennyiben az orosz cár sehogy sem szíveli Battenberg volt bolgár fejedelmet, ki Oroszország keleti politikáját hős magatartásával annyira megzavarta.

Beavatott körökben azt beszélik, hogy az orosz cárnál bizalmasan már jóval előbb tudakozódtak, hogy miképen fogadná azt, ha a német császár leányát Battenberg Sándor eljegyezné. A cár válasza állítólag igen kedvezőtlen volt s Bismarck azért lépett fel oly határozottan e terv ellen. A bizalmas tárgyalásokat állítólag a walesi hercegnő, a cárné nővére vezette. Ekkor Berlinben elhatározták, hogy Battenberg Sándor politikai bizonytalanságát eklatáns példával bizonyítják be s azért egy hadtest élére akarták állítani, hogy a külpolitikától minden időre elvonják. Az bizonyos, hogy a házassági tervet nem ejtették el; mert az egész ügy már annyira fejlődött, hogy az érdekelték könnyen vissza sem léphetnének. Battenberg Sándor herceg a császárné határozott ígérését bírja, a ki azt tartja, hogy ezzel női becületét is lekötötte. A császár kijelentette, hogy a kancellárnak politikai aggályai elől nem zárkozhatik el egészen; de reméli, hogy a böles Bismarck majd talál alkalmas megoldást. Mondják, hogy a császár nyilvános nyilatkozatban ünnepélyesen fogja Bismarck külpolitikáját helyeselni. Bismarck nem ellenez minden közvetítő módot, de sajnálattal tapasztalják, hogy nem elég buzgón törekszik az ügy békés kiegyenlítésére. Hogy az eljegyzési előkészületek mennyire haladtak volt

már, kiténik abból, hogy a német császárné a Charlottenburgi kastélyban már szobákat is rendeztetett be Battenberg herceg számára és pedig Frigyes Vilmos király és Lujza királyné szobáit, melyekben még mindent változatlanul megőriztek eddig.

Legújabb hír szerint a német kancellár-válságot már egész határozottsággal elintéztetnek mondják, még pedig abban az értelemben, hogy a tervezett Battenberg-féle házassági terv — egyelőre legalább — elejtetett. Ezt a fordulatot annak a két audienciának tulajdonítják, melyben Bismarck herceg előbb Viktória császárnénál, azután pedig Frigyes császárnál volt. Nem tévednek, a kik úgy vélekednek — mondja egy berlini távirat — hogy e két értekezletnek az eredménye, valamint főállás, fejedelmi személyiségek és jóakaratu államférfiak fáradozásának az eredménye az lesz, hogy a válság elveszti akut jellegét s mindenkire nézve kielégítő megoldást nyer. Habár ez a megoldás még nem éretett el, a lehetőségére már is meg van egyengetve az út.

Egy másik berlini távirat a következőket mondja: A császárné poseni útja jelentékenyen megváltoztatta az egész helyzetet. Most már a válság nem lappangó. Némelyek szerint a poseni út arra való volt, hogy bebizonyosodjék, hogy a nép lelkesedése nem kizárólag egy irányt követ (mint Bismarck hívei elhitetni szeretnék volna), hanem hogy a nép mostani császárt és császárnéját csak oly bensőséggel szereti, mint az előbbi. A császárné mindenütt tüntető lelkesedéssel fogadták. Vajjon csakugyan a néphangulat kipuhulása volt-e az utazás célja, az nem bizonyos, de tény, hogy az eredmény tökéletes. A hangulat ennélfogva meg is változott, s úgy vélekednek, hogy a császár bizást határozhat a maga családi ügyében tetszése szerint.

Végre hiteles nyilatkozat van arról is, hogy Oroszország miként vélekedik a Battenberg-féle házassági tervről. Mindenki ismeri az okokat, melyek Battenberg hercegtől elfordították magas védnökének bizalmát és azt, hogy Vilmos császár szigorúan elítélte azokat az eseményeket, melyeket eltekintve attól, hogy a hálátlanság bélyegét viselték magukon, az európai békét veszélyeztették. Ki állíthatja, hogy Battenberg herceg újabb magas állásra jutása nem fogja-e a Balkán-államok nyugalalmát és a hatalmak békés viszonyait kérdéssé tenni? Hogy lehessen ez esetleges következményeket Bismarck herceg programjával, valamint Frigyes császár békés nézetével és barátságos biztosításaival összhangzásba hozni? Meg vagyunk róla győződve, hogy a német politika e következményeket mérlegelni és elhárítani fogja tudni a veszélyeket, melyek a két ország közötti jó viszonyokat és az általános béke fenntartását könnyen érinthetnék.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Derzsi Kovács Ferenc* helybeli jeles képzettségű gymn. tanár holnap napon jegyet vált *Zolnay Vilma* kisasszonnyal, *Zolnay Károly* gymn. igazgató művelt, csinos és kedves leányával. E kedves párnak őszinte szívből fakadó tartós boldogságot kívánunk.

— **Felebbezés elintézése.** Ismeretes dolog, hogy a mult év végén végbement róm. cath. egyháztanács választás ellen felebbezés adatott be az egyháztanács-hoz, s miután az egyháztanács a felebbezést alaptalannak nyilvánította, az úgy a püspöki székhöz terjesztetett föl. A püspök a felebbezéshez csatolt vizsgálói jegyzőkönyv alapján a felebbezést szintén elvetette s a megválasztott egyháztanácsot megerősítette. E szerint az új róm. cath. egyháztanács nyugodtan folytathatja három évig az egyházközség érdekében aanyira óhajtható működését.

— **Új orgona beszerzését** határozta el a helybeli róm. hath. egyháztanács a mult vasárnap tartott ülésében. Ugyanis az egyháztanács úgy egyházi elnöke, főt. dr. Ulár István esperes plébános előterjesztése, mint Mezei Mór kántor szakvéleménye alapján arról győződött meg, hogy az orgona évenkénti javítására fordított összeg csak kidobott pénz, az orgona gyökeres javítása pedig majdnem annyiba kerülne, mint egy új orgona. Az esperes plébános tehát érintkezést be tévén magát *Angster* jó hírnevű pécsi orgonakészítővel a szerződésre nézve, egy új orgona készítése iránt megállapodásra jutottak, melyet a plébános a mult vasárnap tartott ülés elé terjesztett s mely szerint az új orgona 3000 frtba kerülne, mire a templomi jövedelem fedezettel is bír. Az egyháztanács Balázsovits Norbert világi elnök indítványára nagy szökötséggel elfogadta ugyan elvben a szerződést, de a végleges elfogadást azon időre halasztotta el, amikor túl leszünk az árvízveszélyen. Említésre méltó, hogy az orgona készítőkor itt tartózkodó két segéd elartásáról a plébános gondoskodik s az előlegként küldendő 600 forintért is ő áll jót, mi mindenesetre dícséretre méltó.

— **Következő gyászjelentés** küldetett be hozzánk: Özv. Balassa Lajosné szül. Széll Róza egy a saját, mint gyermekei: Balassa Tilda, Róza, Ilona és Ferenc, valamint az összes rokonság nevében szomorodott szível tudatja szeretett férjének: *Balassa Lajos* szab. állományu houvéd hadnagyának, Csongrád megye volt első al-

jegyzőjének, Budapestben folyó évi április hó 6-án, élete 37-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó évi április hó 8-án fognak az ág. hitv. evang. egyház szertartása szerint a budapesti országos tébolyda sirkertjében örök nyugalomra tétetni, Szentoson, 1888. évi április hó 6. án. Béke és áldás lengjen porai felett

— **Gáspár fogorvos**, ki városunkba minden évben szokott jönni néhány hónapi tartózkodásra, e héten városunkba érkezett s ajánlja magát városunk s vidéke közönségének.

— **Vizállás.** E hó 13-áról következő vizállást jelezhetjük. A *Körös* Kis Jenőnél 188 ctm., — 43 ctm. áradás; Gyulánál 138 c. — 12 c. áradás; Zerindnél 225 c. — 15 áradás; Békésnél 402 c. — 2 c. áradás; Szarvasnál 692 c. — áll; K. Szt.-Máronál 772 c. — 1 c. apadás. A *Tiszára* nézve M. Szigetnél 129 c. — 13 c. apadás; Tokajnál 710 c. — 16 c. apadás; Szolnoknál 798 c. — 4 c. apadás; *Szentesnél* 871 c. — áll; Szegednél 840 c. — 2 c. áradt. Ebből látható, hogy valami vérmes reményeket nem táplálhatunk a helyzet javulására nézve. Ha pedig vihar tállal lenni, akkor keresztet vethetünk óriási gátjainkra s nem marad egyéb hatra, mint hajlékainkat védelmezni erős körtöltéssel — csak ne legyen majd későn.

— **Némi visszatetszést** okoz a mai árvízveszély idején a körülmény, hogy a vízmagasság közszéltelére szolgáló, a megyeház csarnokában felakasztott táblán az adatok csak egy nap múlva jegyeztetnek föl s így későn jutnak a nem csekély számú érdeklődők tudomására. Óhajtható tehát, hogy a városi hatóság, melynek módjában áll a vízmagassági adatokat a társulatnál minden reggel megszerezni, a legújabb adatokat minden reggel jegyeztetné a táblára — s hiszszük is, hogy a hatóság e tekintetben eleget tesz majd a nyilvánított óhajnak.

— **Szépen halad** a „Gazdák és iparosok által hitelszövetkezet“ e helybeli fióktelepének működése, a mennyiben harmadfél hónap alatt 58 részvényes teljesen befizette az egész részvény értékét a végből is, hogy a 3. évi osztalekban részesülhessen. Azonban van több olyan részvényes, ki a beíratási díjat lefizette ugyan, de a betéteket mindekkoráig elmulasztotta. Ez utóbbiak az alapszabály értelmében — miután a fióktelep működésének megkezdésétől e hó 19-én a kikötött 60 nap lejárt — felfognak most szőlítatni a befizetés teljesítésére s ha ezt a felszólítás vételéről számitott 60 nap alatt sem teljesítik, úgy a beíratási díj mint az eddig befizetett betéteik az alapszabály értelmében a fióktelep, illetve a hitelszövetkezet javára fognak esni. Azert a részvényeseket saját érdekében figyelmeztetjük, hogy a felszólítás vétele után kötelességöknek eleget tenni iparkodjanak.

— **Bevándorlás.** Naponkint vándorolnak be városunkba Békésből olyanok, kiknek hajlékát az árvíz tönkretette, családjaikat pedig városuk élelmezi, hogy itt kézi napszámmal kenyerüket megkereshessék. E bevándorlás korántsem lesz városunk ártalmára, midőn látjuk, hogy a helybeli napszámos „urak“, ez évtized kiváltságos osztálya, mivel adót nem fizet, azt sem tudják, mit kérjenek, ha akár a társulat, akár egyes ember a mai szorongatott viszonyok közt rájuk szorul.

— **Helyiségváltatások.** Az érdekelteknek tudomására hozatik, hogy a polgári iparos és gazdasági kör helyisége e hó 24-étől kezdve a Máhr Kázmér cukrász helyiségében, a „Gazdák és Iparosok által. Hitelszövetkezet“ e szentesi fióktelepének hivatalos helyisége pedig szintén fenti naptól fogva özv. Vecseri Lászlóné házában III. t. 380. számú házában lesz elhelyezve.

— **A szerb királyné kalandja.** Natália szerb királynénak furcsa kalandja volt a minap Firenzében. Kissé feltűnő ruhában, leeresztett hajjal sétált a Via Cerratanin, mikor két elegans fiatal ember közeledett hozzá és udvariasan felajánlotta neki kíséretét. A királyné a bémésködő tömeg közt elietetett s a legközelebbi bérkocsiba ülve tovahajtatott. A két Don Juan a rendőrség letartóztatta, de semmi bántódásuk sem lesz, mert mindketten esküvel erősítik, hogy a szerb királynét nem ismerték s így nem tudták, hogy kivel van dolguk.

— **Nász helyett temetés.** Kékedi Barnabás mezőcsáti legényt nagyon utólte a házasság után való vágyakozás, és husvét másodnapján elindult T.-Oszlára leányzóba. Utját jó nagy kerülővel lóháton tette volna meg s így ért be Palkonyára, a hol rásteledett és ennélfogva a faluban meghált. Másnap tovább folytatta útját s a lovával együtt beleesett egy kubikgödörbe. A ló kimenekült, de a legény ott veszett. Holttestét már megdermedve találták meg.

157. v. 1888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. jbiróság 1790/887. számú végzése által Sós Antal javára Szakál Mihály és neje ellen 450 frt tőke, ennek 1886. évi Aug. hó 6-ik napjától számitandó 60% kamatai és eddig összesen 68 frt perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 419 frtra becsült házi butorok- és más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 946. 88 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szentesen a kir. jbiróságnál leendő eszközésére 1888-ik év ápril. hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szentesen 1888. évi ápril. hó 16. napján.

Végh Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Hasznos tudnivaló.

Uj acélredő-ajtók. Az ujkor legnépszerűbb találmányai közé tartoznak feltétlenül az acélredő-ajtók is. Egyik tulajdonságuk, hogy zajtalanul működnek, de facto arra is alkalmazható, hogy zajtalanul nagy roccan nélkül mindenütt meghonosodnak. A legszebb paloták, egyszerű mezei lakok, elegáns villák, indóházak, raktárak, órházak, színházak, gyárak redő-ajtókkal láttnak el. Hogy valamely tárgy általánosan s majdnem minden felkiesérés nélkül meghonosodik és közzé válik, egyszerűen azzal magyarázható meg, hogy a találmány azokhoz sorolandó, melyekben az az előtét léteztetnek valóságos javításához szükséges minden feltételt belefoglaltatik.

Feltalálók és találmányok valóban bőven vannak. A szabadalmi irodák bárkiné, a ki szabadalmat óhajt és díjat lefizet, kieszközlik a kívánt privilegiumot, azt gondolván magukban: „Te szegény bolond! ily haszontalan tárgyat szabadalmaztatsz és még fizetsz érte szabadalmi illetékeket. De a feltaláló találmányát ép oly szemekkel nézi, mint egy anya, ki csak gyermekét a világra a legszebbnek tartja. Csak ha találmánya már használhatóba került és kiténik, hogy gépe, melylyel például tészttát akar készíteni, rántott levest főz, akkor oda minden illúzió. Másként

van ez oly találmányoknál, a melyek tényleges értékkel, az egész világ részére értékesnek bírnak. Ily találmányok nemcsak hogy igen célszerűnek bizonyulnak, de gyakran azt is konstatálhatni, hogy a találmány oly célokra is szolgál, a melyekre a feltaláló nem is gondolt.

És ez így van az acélredő-ajtóknál is! Eredetileg a feltaláló egy ajtót kívánt létesíteni, mely mintegy parancsszóra egy kis tartályban eltűnik. Az lehetne gondolni, hogy mint az ember az uszást a békától, vagy a kormányrudat a halfarktól tanulta el, úgy a redő-ajtók feltalálójára a csigát leste meg. A redő-ajtó is egész hosszában jön ki kis lábából, hogy alig hihetni, miszerint lehetséges, hogy egy oly nagy tárgy ily kis helyen volt elhelyezve, melybe ismét gyorsan eltűnik, ha úgy akarjuk, mint a szék. Ez egyszerű és csodálatos rendszer magában is elősegít volna a találmányt híressé tenni, de mint említettük, újabb előnyök, a melyekre a feltaláló nem gondolt, még elősegítették ezt. Így például egy gyenge redő-ajtó, a hullámos lemez tulajdonságai folytán, melyből a redő-ajtó el jön készítené, a tűznek sokkal tovább ellentáll, mint a legvastagabb sima vasajtó. Egy további példa! Egyetlen betörő sem merszékedik egy redő-ajtó feltörésére, hisz fogni, inkább bajlódik bármely tömör vasajtóval, mert itt nyugodtan furhat és feszíthet, míg a redő lécc legesekélyebb érintése által oly lármát okoz, hogy azonnal elárulják. És ha már

a redő-ajtók előre nem látott előnyei oly nagyok és megbecsülhetetlenek, még inkább azon tulajdonságai, melyeket a feltaláló éles elmével kidolgozott és e öre számításba vett! A redő-ajtók ezen hasznos oldalai alig sorolhatók mind fel. A redő-ajtók tartósabbak, egyszerűbbek, szebbek, olcsóbbak mint a fa- vagy vasból való egyéb ajtók. Alig szükségesnek tért, tehát nem foglalnak el helyet Minden nagyságban elkészíthetők, tehát színházi függönyök és választó falakul is alkalmasak. Egy gyenge személy által is könnyen fel- és lezárható, s e célra ületéknél külön szolgálásra nincs szükség. A redő-ajtó oly egyszerű, hogy bárki minden szakértő nélkül felállíthatja. Szóval: a redő-ajtó oly találmány, mely tökéletes, melyről tehát teljes joggal mondható, hogy szegénynek és gazdagak vagysis az egész világnak való, mert hasznos, jó és olcsó.

Az ily acélredő-ajtók legjobb hírű gyárosa Robicsek Lipót (Bács, II., Nestroy-Gasse 6.), ki az ily redő-ajtókat teljesen felszerelve szállítja, hogy azokat nem szakértő is megcsinálhatja és használhatóvá teheti. E gyárból, mely az 1860-ik évben alapított, évenként sok ezer ily ajtó küldetik szét a szélesre minden irányában. Igen ajánlatos tehát mindenkinek, különösen pedig építő-vállalkozóknak, építésznek, építőlakosok és asztalosoknak e gyártmányt használni. Közlebbi felvilágosítást és áriapokat készítséggel küld a fenti gyári cég.

NYILTTÉR.

(E rovatban közöltétekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Észrevétel

a „Csongrád megye“ f. é. 29-ik és a „Szentesi Lap“ 16-ik számában nevem aláírásával megjelent nyilttéri „Nyilatkozat“-ra.

A fent megnevezett két lapban megjelent nyilttéri közleményre, mely alólírott személyét is sérti, a következőket hozom nyilvánosságra:

1) Nem való, hogy midőn én a múlt hó 23-án fiam Sági Józseffel a „Szentesi Takarékpénztár“-ban 250 frtot elhelyezni akartam, a pénzt én olvastam volna át a pénztárnok urnak; mert én a pénzt a fizető asztalra egy csomóba összegyűjtve letettem, fiam Sági József pedig azt onnan felvette és a pénztárnoknak átolvasta.

2) Nem való, hogy fiam a betéti könyvet, hátam mögött állva, az asztalról felkapta és azzal az intézetből azonnal elszaladt volna; hanem igen is való az, hogy a kis könyvet a pénztárnok maga adta a fiam kezébe.

3) Nem való, hogy én a pénztárnokot kértem volna, hogy vagy a könyvet, vagy a pénzemet adja vissza. Mert a midőn a rendőr megjelent, fiam a betéti könyvet a pénztárnoknak saját kezébe visszaadta, nekem pedig a kis könyvet sem akkor, sem azután a pénztárnok a kezembe nem adta, hanem egy pár egyén által a táblájára valamit íratott és azután eltette.

Ennek következtében kijelentem, hogy én a fent nevezett két lapban kitétt nyilatkozat közlésére senkit meg nem kértem s mint valótlán állítást visszautasítok. Aminek aláírtam, azt hittem, hogy betett pénzemre vonatkozik, mert az elébem tett írást el sem olvastam, s a mennyiben az ezen közleménnyel ellenkezik, ama két lapban megjelent nyilatkozatot valótlannak, ezen észrevételt pedig igazí tényállásnak nyilvánítom s ezzel részemről az ügyet befejeztnnek kijelentem.

Kelt Szentesen 1888. aprilis 11.

Özv. Sági Jánosné keze-nyomása.

Előttünk:
Micsa János mint tanu,
Kiss Mihály m. k. tanu,
ugy is mint irni nem tudó özv.
Sági Jánosné névirója.

Farbige Seidenstoffe von 85 kr. bis fl. 7.65
per Meter (ca. 2000 verschiedene Farben und Dessins) versendet roben- und stückweise zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto. (3)

VÉRSEGENYEKNEK!!

Vasas Pepton-conserv,

mely dacára, hogy dusan tartalmazza a ható-anyagokat, jóízű s rendkívül erősítő csemegét képez. Ajánlatik: a sápkór, vérszegénység, migrain, rosz emésztés, álmatlanság, lankadság és ideges izgatottság ellen.

Naponta 2 darab veendő. Ára 1 doboznak 90 kr.

VASAS PHOSPHOR-PASTILLA.

Rendkívül erősítő kellemes ízű cukorka angolkó os, görvélyes, vérszegény s általán gyenge gyermekeknel: az idegesség, bágyadtság, álmatlanság, izzadás és hangrészgörcs esetében.

Naponta 2 darab adatik be. Kis doboz, 10 pastilla, 50 kr. Nagy doboz, 20 pastilla, 90 kr.

Kapható gyógyszerárakban ÉS A FELTALÁLÓNÁL:
Kísérletezések kitűnő eredményrel tettek dr. Bókay János, dr. Torday Ferenc egyet. m.-tanár urak által és több gógyintézetben, melyekről általánosan elismerő bizonyítványok állítottak ki. Ezen gyógyszerek hivatalosan megvizsgáltattak és védjeggyel láttattak el.

Hazslinszky Károly

gyógyszerész, BUDAPEST, VIII. ker., Sándortér 3. sz.

Házeladás.

Purjesz Dávid III. t. 246. sz. igen jó karban lévő háza, mely áll 4 szobából, 2 konyhából és istállóból, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni a tulajdonossal a főutcán lévő kész férfi és nőiruha üzletében.

Eladó ház.

Csucs Antalnak III. tized 647. sz. Sarkadi Nagy Ferenc féle háza azonnal eladó vagy haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni III. tized 128 sz. házban.

DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos
DR. J. G. POPP	udvart fogorvos	DR. J. G. POPP	udvart fogorvos

TICHO BERNÁT árucsarnokából

BRÜNNBEN, Krautmarkt 18., saját házában, utánvétellel kapható:

Nyári kammgarn 1 maradék teljes férfiföltönyre, mosható 6-40. hosszu 3 frt.	Házi vászon 1 vég 30 róf ¼ 4 frt 50 kr. 1 vég 50 róf ¼ 5 frt 50 kr.	Gyapju ripsz minden színben, 60 ctm. széles, 10 méter 3 frt 80 kr.	Juta-függöny török minta, teljes függöny 2 frt 30 kr.
Gyapju-loden kétszeresen széles, teljes női ruhára, minden színben 10 méter 6 frt 50 kr.	King-szövet jobb a vászonnál, 1 vég ¼ széles, 30 róf 6 frt.	Dreidraht legjobb minőség, 60 ctm. széles, 10 m. 2 frt 80 kr.	Hollandi folyószyonyeg, maradék 10-12 mét. hosszu. Egy maradék 3 frt 60 kr.
Gyapju-beige kétszeresen széles, a legtartósabb, teljes öltözetnek 10 mét. 4 frt.	Chiffon 1 vég 30 róf első r. 5 frt 50 kr. legjobb minőség 6 frt 50 kr.	Jaquard kelme 60 ctm. széles, legújabb színben 10 mét. 3 frt 80 kr.	Egy nyári nagy kendő ¼ hosszu 1 frt 20 kr.
Indiai foule félgyapju, kétszeresen széles, teljes ruhának 10 mét. 5 frt.	Kannavász 1 vég 30 róf lila 4 frt 80 kr. 1 vég 30 róf piros 5 frt 20 kr. CL. RNA-KANNAVÁSZ 1 vég 30 róf lila és piros 6 frt.	Francia voal 10 mét., elegáns kimenő ruhának, mosó 3 frt.	Egy lótakaró legjobb gyártmány 190 ctm. hosszu, 130 ctm. széles 1 frt 50 kr.
Francia gyapotatlasz minden sima színben, valamint csikos, a legújabb, kétszeresen széles 10 mét. 6 frt 50 kr.	Oxford mosó, jó minőség 1 vég 30 róf 4 frt 50 kr.	Kosmanosi kr tton 10 mét., mosó, teljes ruhának 2 frt 50 kr.	Uri ingek saját gyártmány fehér vagy szines darabja I. r. 1 frt 80, II. r. 1 frt 20 kr.
Fekete terno szász gyártmány, kétszeresen széles, teljes öltözetnek 10 mét. 4 frt. 50 kr.	Angol oxford a legjobban ajánlható 1 vég 30 róf 6 frt 50 kr.	Női ingek erős vászonnál, csipkés szegélyvel 6 drb 3 frt 25 kr.	Női ingek chiffonból és vászonnál finom hímzéssel 3 drb 2 frt 50 kr.
Terno Veloure kétszeresen széles, tiszta gyapju minden divatos színben. Egy ruha 10 mét. 7 frt.	Egy ripszgarnitúra áll 2 ágy és egy asztalterítőből selyemrojjtal 4 frt 50 kr.	Posztóárak gyári raktára.	
Karirozott ruhakelmék 60 centim. szélesek, legújabb színek 10 mét. 2 frt 50 kr.	Egy jute-garnitúra 2 ágy és 1 asztalterítő rojjtal 3 frt 50 kr.	Brünni posztókelme. Egy maradék 3-10 mét. teljes férfi öltözetnek 3 frt 75 kr.	Brünni divatkelme Egy maradék 3-10 mét. hosszu teljes férfiföltönynek 5 frt 50 kr.
		Alkalmi vétel!! Brünni kelmemaradékok. Egy maradék teljes férfiföltözetnek 3.10 m. hosszu 4 f. 50 kr.	Felsőkabát-kelmék legfinomabb minőség egy felső kabátra 6 frt.

Minták ingyen és bérmentve. Meg nem felelő áruk visszaküldhetők.

Bartha Jánosnak

kispiacz utcában levő házában 1 utcai magtár, 2 egymásba nyíló szoba folyó év július hó 1-től kiadók; ugyanannak saját termésű borai és ültetni való szőlővesszeje van eladó.

973. tk. 888. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Csató Zsigmond végrehajthatónak Keresztesi Ida és Gizella végrehajtást szenvedő elleni 10 frt ügydönoki díj és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbíróság területén lévő, Szentes város határában fekvő, a szentesi 4692. sz. tjkben 6836. hrszám 1960/1600 hold nagyszámú szántó alpereseket illető ¼-ed részre az árverést 92 frt 75 krben ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi június hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor a szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozókt tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 9 frt 28 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1888. márt. 23. napján.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Bartha,
kir. aljbíró.

Vegyes hírek.

— **Gazdáltn 5400 forint.** Keszthelyen valaki február 18-án tett a kis lúriban a 12, 16 és 20 számokra. A számok kijöttek s nem jelentek senki a pénz felvétele végett. Ha május 19-ig nem veszi fel a nyerő a pénzt, akkor az állam javára visszamarad.

— **Kézfeszres gyilkosság** H-Nánáson egy Lakatos László nevű 30 éves napszámos ember, aki már négy év óta házas, folyvást békétlenkedett a miatt, hogy neje csekély kiházasításban részesült. Sokszor ösztönözte nejét, hogy apja és mostoha anyja ellenében követeljen legjén fel. A nő nem bírta tovább tűrni a folytonos zaklatást és verést, s hogy szabaduljon, haza költözött Hadházi Sándor nevű szegény apjához. Ez a múlt hó 31-én történt. Mikor este a férj hazajött munkájából, s észrevette, hogy neje elhurcolta a holmiját, hősülten ment az asszony után az ipi házába. Itt az utcán találta s egy ásóval hátulról iszonyu csapást mért a szerencsétlen ember nyakára, aki tántorogni kezdett. A boldog állapotban levő Hadházi kirohant férje védelmére, de ekkor a felbőszült Lakatos László kést rántott elő a csizma szarából s két szarút tett a napa-asszonya hátába, aki azonnal összerogyott. Szerencsétlen férje rövid idő múlva meghalt, Hadházié talán megmenthető. A tetes a vérengzés után a saját udvarán elrejtőzött egy kőp csúka közé, de megtalálták, s most már a börtönben várja borzasztó tettenek méltó jutalmát.

— **Vesztett asszony** Gesztelyen nem régen egy veszett kutya megmarta egy asszonyt, aki ennek következtében maga is megkapta a szörnyű betegséget s pár nap múlva dühöngni kezdett annyira, hogy agyához keillett láncolni, mert kinyitotta a saját testét rága, fejét a falhoz vágosta, a leányát pedig meg akarta fojtani. Az asszonyt leánya kérelmére a miskolci közkórházba akarták szállítani. A mint a faluból kiértek, a beteg kísérőinek feltűnt, hogy az asszony mozdulatlanul fekszik, az élet minden jele nélkül. A kísérőt azt hitte, hogy a szegény asszony meghalt és azonnal viszszaültak. Az asszonyt ravatalra tették és kezéről a láncokat kezdék oldoztatni. A mint a halottá ritu sok teljesítésében eljártak s már az elhunyt állat is föl akartak kötni, az asszony hirtelen felugrott és azt, ki a kendővel áll a körül bahrált, úgy pofon ütötte, hogy elesett. Kép eheti, hogy a többiek más reménytellet futottak el. Egy pár hátrabb ember később bement a veszedelmes házba, de már akkor csak egy iszonyuan összerongyolt holttestet találtak a földön elterülve. Az asszonyon több heti kínos szenvedés után végre megkönyörült a halál.

— **Az új királyi palota.** Régotha vajudik már az a terv, hogy a budai várpalotát a magyar királyhoz méltón építik föl. Ybl Miklós, ki a tervek készítésével meglett bizva, már a múlt évben elkészült a kálépítés terveivel, az idén pedig a belső berendezés terveit nyújtotta be az udvarhoz. A jeles műépítész előbb hosszasan tanulmányutat tett külföldön, megismerkedett II. Lajos-dajor király pazarfényű palotáit, úgy, hogy terveit valóságilag elragadták királyunkat. Ki is jelentette, hogy az építésre közel jövőben kiadja a rendeteket s egyuttal tudatta a művésszel, hogy april hó végén néhány hétre Budapesten jó, s ekkor behatóan tanácskoznak az építés fölött.

— **Furcsa igazságszolgáltatás.** Minsk oroszországi kertiet egyik falujában a paraszti bíróság különös büntetéssel sújtja az elébe kerülő delikvenseket. Az egész falu népe előtt köteles utánozni a disznók rőfögését, még pedig vétkes nagysága arányában többször vagy kevesebbszer. Száz kopekig terjedő lopásért százszor kell rőfögni, ha tehenet lopott, ezerszer. Biró uram a közhasznat egybekapcsolja a magánhasznalatra is, a meny nyiben elrendelte, hogy az itélet végrehajtása alatt a lakosok kötelesek nála pálinkát és fűszereket venni.

— **Az orosz cár ellen ismét merénylet volt köszülben.** Péterváron a Zvetnaj boulevard egyik házába e hó 2-án egy nagyon csinos, 18—20 éves leány költözött be s a háziszolgátnak átadta rendőrségi igazolványát, hogy láttamoztassa. Alig mutatta be a szolgáló okmányt a rendőrségnél, azonnal kiküldtek néhány detektívet azzal a megbízással, hogy a leányt fogják el. Mikor a rendőrök a leány szobájá ajtaján dörömbölni kezdtek, a szerencsétlen teremtés halálra rémülve kiugrott az ablakon s miután lakása a harmadik emeleten volt, összezúzta magát. A rendőrök megmozdították holmiját s ruhái közt hat bombát találtak Konstatálták, hogy a leány egy magas állású államhivatalnok gyermeke volt s azért ment Pétervárra, hogy merényletet kövessen el a cár élete ellen.

— **A német császár életrendje.** III. Frigyes császár életrendjéről a következőket írják: A császár fél 8 órakor reggel egy eszese csokoládét iszik, fél tízkor reggelizik, a mi többnyire szárnyasokból áll. Az ebéd délután 4 órakor van és rendes körülmények közt húsból, halból és levesből áll, még valami csemegét is eszik a császár. Bort nagyon keveset iszik az uralkodó, de annál több wiskeivel kevert tejet.

— **Agyonított korcsmáros.** Ördög György szegedi bormérő az idén átköltözött Zentára s ott korcsmát nyitott. Valami két hete a korcsmában szétválasztott két verekedő zentai embert. A melyik gyilkosabb szándékkal ütötte a másikat, véres bosszút forralt a hivatlan békeltető ellen. Nagypénteken betért az Ördög korcsmájába s ott iddógalt egy ideig. Egyszer egy alkonyat táján, azt mondta a korcsmárosnak, hogy nézzen ki, mesoda lárna van az utcán? Ördög rosszat nem gyanúva, kinézett az ablakon s ekkor a vendég puskával hátba lötte, úgy hogy a korcsmáros rövid kiulodás után meghalt. A gyilkost elfogták.

— **Petőfi és a székely huszárok.** Medgyes és Nagyselyk közt Petőfi székere, melyen egy más honvédtiszt vezért, nagy csapat gyalog és lovas székelységgel találkozott. Petőfi a vezérlő őrnaggyal beszélgetésbe bocsátkozott és ezalatt a másfélezernyi egész csapat a székér közelébe érve, kíváncsian hallgatta a társalgást. — Mi a neve a százados urnak? kérdé elválás előtt az őrnagy. — Én Petőfi vagyok. — A poeta? kérdé egy

erős hang a huszárok hátulsi sorából. — Az vagyok! válaszolt Petőfi. E szóra mint a varázs-intéres, megriadt a hallgatag völgy és másfélezér „eljen“ összeolvadt hangja dörögtél végig a hegyek közt. Azután az egész tömeg áradat gyanánt tödült a székérhez, melyben Petőfi kiugrott arccal és a megindulástól mintegy átszellemülten állott és levett sapkával nyujtotta kezét a tozózó székelyeknek.

— **Gyilkos asszony tragédiája.** Székely Miklós tor dai lakost a felesége megölte, mert Székely a hűtlen asszonyt, a ki nemcsak megzavarkotta tőle, de pénzt is ellopta, nem akarta visszafogadni. A rosszelkű asszonyt a tett elkövetése után elfogták és a tordai törvénszék börtönébe zárták, de Székelyné a börtönben megöri. A férjgyilkosság iszonyu bűnének suját nem bírta el leküszimere. A gyilkos asszony bécsi származású nő volt. Evekkel ezelőt került Tordára, hol egy vendégloji helyiségben pincérleány volt. Itt ismerkedett meg vele Székely Miklós, a kinek kiskereskedése volt, s mikor megházasodott, az üzletet a neje vezetésére bizta. Így jutott a pénz az asszony kezéi közé s tulajdonképen ez volt oka a szerencsétlenségnek.

— **Egy magyar főúr önyilkossága** A feltámadás ünnepe Károlyi Viktor gróf, a felhívemzei Károlyi majarátus ura, hajnalban agyonlötöte magát. Az öngyilkos főúrnak csendes, nyugodt volt az élete; zajos, erős szakos a halála. Majdnem negyedszázadig visszavonultan élt, nem kereste a zajt, az idegbontó izgalmakat, nem szerepelt a közéletben sem politikai sem társadalmi téren, nem foglódott nagyobb főúri társaságokban, csak az utazás és a vadászat szerzett gyönyörűségeit lelkének. A szenzációs öngyilkosság híre a főúri körökben gyorsan elterjedt, kínos megdöbbenést keltve mindenfelé. A Károlyi család több tagja azonnal a katasztrófa színhelyére sietett s intézkedett az öngyilkos főúr temetése iránt. Öngyilkosságának okát némelyek nagymérvű idegbajában, mások zavart családi viszonyában keresik.

— **Vizbefuitt fiatal asszony.** Baján szomorú vége lett husvét vasárnapján egy vigan kezdődő kirándulásnak Salamon Dénes bajnai helyettes közjegyző szép fiatal feleségével estefelé csolnakázni mentek a Dunára. Két erős evező legény át is vitte őket a tulsó partra, de visszafelé a csolnak nekiment egy malom kerék vizfogójának és felborult. Az ár oly erővel hajtotta a csolnakot, hogy az ö-szeittközést a kormányos és az evezősök megfeszített iparkodása sem volt képes megakadályozni. Az iszonyu pillanatban a férfiak belekapaszkodtak a vizfogó deszkába, de a fiatal asszonykát az ár magával ragadta. A férj kétségbeesése leirhatatlan. Csak három héttel ezelőt kelt össze a szerencsétlenül járt nővel, a kit imádott. A fiatal asszony Szarkó Antal zentai kir. közjegyző leánya volt. A holttestet nem találták meg.

CSARNOK.

A cimbalomról.

(Folvasás a kétezredik cimbalom-émléknapp alkalmából) Irta Idősb Ábrányi Kornél.

A cimbalom papjainkban már egész más jelentőséggel bír, mint az ősidőben, vagy még csak a keresztény idősámítás korábbi századaiban is. Művészeti s társadalmi állása lényegesen megváltozott s míg hajdan az irányadó körök alig méltatták figyelemre: ma már elmondhatjuk felőle, hogy udvar, szalon- és hangversenyképes. S mi által vitva ki e szembeszökő emelkedését? Az által, hogy míg a régibb időkben eredeti hazája, Ázsia, állami s társadalmi viszonyához mérten csak a hangszer-pária szerepére volt kárhoztatva: újabb időkben egy nemzet zenéje szellemének lett kifejezője; mert a cimbalom és a magyar zene ma már két oly ogalom, melyről el lehet mondani: „két szív egy lélek.“

A magyar nemzet szellemi fejlődésében a zene az, mely legkésőbbben ébredt fel dermedtségéből s volt idő, — pedig még nem is olyan nagyon régen volt, — midőn az országutszélen hagyott magyar dal s zene hangjait egyedül a cimbalom hangoztatta fel ábrándos rezgéseivel, mintegy emlékeztetve a nemzet egyik legbecesebb rejtett kincsére.

Majd jött egy hazánkban is meghonosult barna faj, Ázsia messze pusztáiról, magával hozva a fékezhetlen szabadságszeretettel, az isten szabad ege alatt való ábrándozás ösztönét is, melynek csak a méla daltamok korlátlan hullámszája lehet igazi s egyedüli tápláléka. S az elhagyott ázsiai puszták fiait találkoztak aztán a magyar puszták szabadon száguldó fiaival; dalban találkozott lelkük a bánat és öröm kifejezésében s oly annyira megértették egymást, hogy minden további kétes diplomáciai alkudozások nélkül, felbonthatatlanul megkötötték azt a zene szellemi-frigyet, mely immár több század óta fennáll a magyar nép és a barna zenészek közt. S e frigy közvetítője ép a cimbalom volt, melyet e barna faj magával hozott még legprimitívebb szerkezetében. A legelő nyájak méla kolompolásába belevegyült az ábrándozó magyar juhász bánatos dala kedveséről, a virágos rétekről s a vándor madarakról. A dalra tulfogékony barna zenészek pedig ellette dalait a magyar átlód s a kanyargó Tisza folyó partjai lakóinak s ha elmélt az ajk, megzendült a cimbalom s aztán tovább éltek, tovább szálltak a magyar dallok nemzedékéről nemzedékre. S midőn nálunk is a lassan fejlődő civilizáció végre a vonós hangszereket is kezébe adta a magyar cigányoknak, a cimbalom, mint az esti csillag a sápadt holdnak, olyan elválaszthatlan hí kísérője maradt a megsziporodott magyar zenészi hangszercsaládnak is. Sőt több: fűszere, lüktető szívverése és érdekességi központjává vált.

Ha a cimbalom röviden jelzett múltjának e képét hazánkban, koronkénti fejlődési stádiumain keresztül, mai állásponójával, de főleg a mai díszes estünnepeken bemutatott és méltányolt alakjával, jelentőségével és kihatóságával hasonlítjuk össze, úgy érezhetjük vele szemközt magunkat, mintha kopár elhagyatott s ingoványos vidékről egyszerre tündéri kertbe lennénk

athelyezve. Az egykori rozoga deszkadarabokból összerakott s hanyagul felhurozott faalkotmány ünnepi könlöbse öltözött; az utszéről, a dűledező csárdák pitvarából s a vályog kunyhókból fényes palotákba költözött; barna, érdes kezek helyett finom, patyolatos újjak érintak egyetlenesen zengő hurjait; egyik kapos és tekintélyes ágát képezi a hazai műiparuk s a művészet fölkenjei nemcsak a magyar hazában, hanem a külföld művelt köreiben is kiváló érdeklődéssel viseltetnek iránta.

S mind ezt ismét mi, és — tegyük hozzá — ki idézte elő? Az első kérdésre megfelel az a már jelzett szoros és benső viszony, mely a cimbalom és a magyar dal s zene közt kifejlődött, s továbbá a hazánkban is immár meghonosult ama magasabb műipari értelem, mely a cimbalommal is szemben érvényesült s mely felismerte benne az eddig csak elrejtett tulajdonságokat, melyek kifejesztve, azt a hangszereket közt szintén világpolgári színvonalra emelhetik.

Az ünnepe, melyen a megjelent díszes közönségnek alkalma nyílt egy hazai hangszer-gyárból kikérült s immár a kétezredik számot viselő cimbalommal megismerkedni s azt érdeme szerint méltányolni, megfelel ama második kérdésre is; hogy ki e hangszer tökéletesítője?

E férfi az ismert udvari hangszergyáros Schunda Vencel József Hosszu évek során át folytatott műipari működésének legkimagaslóbb részét ép az képezi, mely az ünnepeyre alkalmat nyújtott, t. i. hogy immár bemutatathatja a hazai közönségnek a gyárból kikerült kétezredik cimbalmot, oly tökéletesített alakban, mely méltó a művelt világ művészi köreiben figyelemre és méltánylásra. A parisi s bécsi világkiállításokra az ő kiállított tökéletesített s hangfogóval ellátott cimbalmai már oly széles érdeklőséget keltek, hogy az csak újabb s fokozottabb ösztönül szolgálhatott e kizárólagos magyar hangszernek s műipari ágának még tovább fejlesztésére. — Midőn pedig az 1885. általános orsz. magyar iparkiállításán alkalma nyílt a művelt világ minden nemzetbeli s minden rangu látogatóinak megismerkedni az ő pedál cimbalmainak figyelemre kelő sájtásáival és életrevalóságával: ugy a közönség, mint a zenei szakköröknek csak egy véleménye alakult, ugyanis az, hogy e hangszer immár méltó a művészeti világpolgár jogra. S bizonyítja ezt amaz örvendetes tény is, miszerint a cimbalom ma már nem csak hazánkban s Európában, hanem a világ mind az öt részében el van terjedve, hol a magyar műipar virágzását hirdeti.

A másik, nemkülönbön fontos s kiható érdeme az, hogy a cimbalom művészi kezelését és elsajátítását rendszeresen kidolgozott elméleti s gyakorlati iskola kiadásával is első tette lelkességével, melynek meghívított s javított kiadását hazánk nagy fiának Liszt Ferencnek ajánlotta, ki e hangszer és annak tökéletesítője iránt egész életében kiváló elismeréssel és érdeklődéssel viseltetett s minden alkalmat megragadott, hogy annak jelentőségét és jogosultágát — főleg magyar szempontból — érvényesítse. Méltó elismeréssel kell e helyen megemlékeznünk kiváló képzettségű zeneművésztünkről: Allaga Gézáról is, ki nemcsak a cimbalom-iskola emeltett 2 ik tökéletesített kiadását rendezte sajtó alá, hanem kezében mintegy összpontosítva e hangszer művészi oktatását, ugy számos kiváló tanítványt képezett e hangszere, mint alapját véte le a cimbalom-irodalom megteremtésének, mely ma már szintén tekintélyes és lendületes elterjedésnek örvend.

A cimbalomnak, mint mindennek a világon, a barátok s lelkesítők meheit megvannak még manapság is ellenlábasai s kevésbbé méltányloi. — Legelső sorban áll vele szemközt a hatalmas befolyású s világeterjedésű zongora. S ennek természetes magyarzatát találjuk ama történelmi fejlődésben, mely e két hangszer közt észlelhető. A cimbalom volt szülőanyja a zongorának, mely még ma is büszkén és kicsinylőleg tekint alá egykori szerény ösére; mert míg emez több századon át elhagyatva s feledésbe slyesztve vegetált; addig a zongora a legmagasabb színvonalára emelkedett ugy a tökélynek, mint a tekintélynek. A világot aztán meghódított dedunoka mit sem akart többé tudni az ismeretlen homályba burkolt ősapáról. — De midőn a cimbalom, a magyar nép zenei költészetével s dalvilágával szövetkezve, lassanként kezdte magára vonni az életrevaló specialitásokra irányuló közfigyelmet, s kibontakozva primitív pillégből, immár manapság, mint ragyogó szinompájú szárnyakkal röpkedő pillangó mutatathja be magát: a hangszerek hatalmas potentátja sem ignorálhatja többé tökéletesen, mert immár megjelen mellette a császárak, királyok s a legmagasabb körök termeiben, s ha mással nem is, de különleges hatásaival érdekességi versenyre kel vele. A zenészi szakkörök s főleg a minden nemzetbeli zeneköltők már ugyis fölismerték életrevalóságát ama hangszercsoportban, mely a mai nagy zenekarokat képviseli s a mióta koszos zeneköltők Erkel Ferenc „Bánkban“ dalművében megadta neki az operai hangszerezésben is a méltó s nagy hatású polgári jogot: már csak rövid idő kérdése, hogy helyet foglaljon minden zenekarban több oly hangszer mellett, melyek akár hangszínezet, akár érzelmfestés tekintetében legkevésbbé sem állanak felette. — Midőn Erkel Ferenc a zeneköltők közt első ismerte fel a cimbalom jelentőségét a zenekarban: akkoron fia Erkel Sándor kezelte azt legelőször művészi értelemben „Bánkban“ operában s ez által beigazolta, hogy e hangszerhez a művészek nem leereszkedni, hanem azt magához emelni méltó. S midőn későbbben a magyar nemzeti színházban előadott népsziművek a magyar dalok ünnepeit csalogánya: Blaha Lujza páratlan éneke által osztatlan nemzeti elismerésben részesültek, az ő dalai kíséretéhez leginkább a cimbalom képezi azóta a szellemének megfelelő valódi háttért, mely hogy ma már elválaszthatlan a magyar népsziműttől: az ismét Erkel Ferenc egy másik fia Erkel Gyula érdeme, ki első honosította azt meg a népsziművi zenekarban. Meg kell még itt emlíkezni a cimbalom virtuozitás két legkiválóbb képviselőiről: a Pintér testvérekről, kik nemcsak a hazában, hanem a külföldön is mindenütt osztatlan érdeklőséget keltek vele a magyar zene iránt.

Van okunk arra a reményre, hogy be fog következni az az idő, midőn a cimbalom minden zenekarban elfoglalandja megillető helyét.

Apróság.

Ez is vonzalom. — Tehát házasodol; de csak nem vonzalomtól, mi?
— De igen, — hitelezőim vonzanak.

Először tette. — Mi bajod, fiacskám? — kérdi a földesur egy keservesen siro paraszt gyermektől
— Jaj, jaj, nagyságos ur, édes apám olyat tett az este, a mit még soha életében!
— Ugyan mit?
— Meghalt.

Különös megokolás. — Én már csak a mondó vagyok, hogy az asszonyok a világon a leghazugabb teremtesek; az én feleségem például minden este azt mondja nekem: reménytem, hogy jókor haza jössz, — de a szava még soha nem teljesült.

Az ártalmas fűző. — Orvosért, orvosért! — kiáltá Szerednyey nagyságának gömbölyű szobaciusa. Mert a nagysága hirtelen rosszul lett, elájult.

Megjött az orvos, megtapogatta a pamplagon heverő asszonyka ütérét, körülfogta a derekát, végül kijelenté: hogy a ruhaderék rögtön leveendő, a mi nem minden pirulás nélkül meg is történt.

Miután a fűzőt közelebből megvizsgálta, tudtára adta ő nagyságának, hogy a fűzőt tovább nem használhatja, különben tönkre teszi az egészségét, minthogy a lüzeje egészségtelen.

— De doktor ur, Bécsből hozattam, huszonöt forint volt!

— Mindegy, kedves nagysád, a fűzőt dobja el, mert... Vagy megálljon csak, megveszem én!

Kifizette a huszonöt forintot és tulajdonosa lett a Bécsből hozott fűzőnek.

Egy egész héten át kénytelen volt Szerednyey ő nagysága régi fűzőjét használni. Ekkor egy barátjánője ajánlott neki megvételre egy eladó fűzőt, mely abban a pillanatban Buzásné birtokában volt.

Másnap mind ketten elmentek Buzásnéhoz, a ki csakhamar előhozta fűzőjét, mely neki állítólag roppantul szűk volt. Mily nagy volt azonban Szerednyeyné meg-

lepetése, midőn a Buzásné fűzőjében a sajátjára ismert, melyet az orvosnak eladott.

— Az istenért! — kérdi — hogy kerül önhöz ez az ártalmas fűző, mely tönkre teszi az ember egészségét?

- Ajándékba kaptam N. doktortól.
- Az én házi orvosomtól?
- Igenis, az — anyósa vagyok.

Lehet rajta segíteni. Községi biro: Hát eljöttünk megnézni a Csabajdi uram új építkezését, hogy akkorátus-e? Tyűh! nem jól van, Csabajdi uram, nem jól van: az aszalót nagyon közel építette a házhoz. Igy nem adhatja meg a város az engedélyt, mert könnyen tűzeset támadhat belőle. Már csak fogjon meg egyszerű hozzá, Csabajdi uram, osztán vigye messzebbre az aszalót, Csabajdi gazda. Lehet azon másképp is segíteni, bíró uram; ha csak az kell, hogy távolabb legyen a háztól az aszalóm, hát az nagyon könnyű; van a negyedik szomszédomnak éppen ilyen aszalója, hát én majd oda járok, ő meg ide jár aszalni, osztán mind a kettőnk aszalója messze lesz a háztól.

Feladós szerkesztő és laptulajdonos: Balázsovits Norbert.

H I R D E T É S E K.

Kiadó lakás.

Özv. Vecseri Lászlóné III-ik tized 380. sz. alatti házában 3 szoba, konyha, éléskamra, pince, padlás, és fűskamara szt. György naptól — két részben is — kiadó.

Tíz forint napi mellékereset, tőke és kockázatás (risico) nélkül sorsjegyek részletfizetés melletti eladása által az 1883. XXXI. törvény cikk értelmében.

Ajánlatokat elfogad a **fővárosi váltóüzlet társaság** ADLER és TÁRSA, Budapest.

Posztóárut és posztómaradékot jó minőségben férfi- és gyermek öltözetre, női kabátokra és esőköpenyre ez időnyre postautánvétellel legolcsóbb gyári áron küld a „Verseny”-hez címzett posztógyár-raktárából Mosható nyári kagarn és piqné-gilet nagy raktára.

Beer Károly, Jägerndorf, osztr. Szilázia.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve. Számos kártya-minták a t. szabók és ismét-eladók számára. Helyi ügynökök keres'etnek.

Megrendelési cím

Finyelmezetés!

A Dreher Antal-féle kiviteli palacksör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy

D R E H E R A N T A L

KÖBÁNYA.

Csakis teljesen letelepedett, tehát tükörtiszta kiviteli sör széküldése, folyton friss üvegtöltésben, a minőség hamisítlan volta mellett kezeség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.
Arjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. c. Dreher féle kiviteli sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeinket, melyen a Dietrich és Gottschlig és a Dreher Antal név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelemükbe ajánljuk.

Minden palack s önkupak Brazay Kálmán cégfeliratával van öntve.

Brazay Kálmán
sósorszesze

gyors enyhítést eszközöl: esuz, szaggatás, fagyás, fog és fejfájdalmak, szemgyen geség bémúlások stb. ellen. Fogtisztító szerül is ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagatlan ízt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére és kitünő hatással van a kenő-gyuró gyögmódnál (massage.)

Védjegy 819. és 320. szám.

Mindenki a saját érdekében fog cselekedni, ha az utánzatok őt óvakodik.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.

Használati utasítás mellékeltek. **Kapható:** Budapest: Brazay Kálmánnál, muzeum-körút saját ház és Szentesen: Dobray S., Soós Albert, Abaffy L., Szépe, Robicsék Gáborné, Szénásy, Podhradszky, Várady, Zuekermann, Szabó, Ujváry, Ifj. Vecsery és Gunst Dávid urak kereskedésében.

Hamisítoktó óvakodjunk.

Hamisítoktó óvakodjunk.

Minden palackon a fenti védjegy látható.

Máriaczei gyomorcsöppek.

Kitünő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Főhümmeltatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rozsa illatú feleket, fellövadás, savanyú felbőlés, kolika, gyomorhurut, gyomorgöngy, honok- és daraképződés, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, indor és bányás, felfűtés (ha a gyomortól ered), gyomorgöngy, székzsorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túlterhelése, giliszták, lepke- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvege ára használati utasítással együtt 35 kr., kettős palack 60 kr. Központi széküldés Brady Károly gyógyszerész által Krensterben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvást! A valódi máriaczei gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit minden üvegen kiros, a fenti védjegyvel ellátott borítékra kell gőgyözve lennie és a minden üveghoz mellékelt használati utasításon meg kell jegyezve lennie, hogy az Krensterben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomott. 1900

Valódi minőségben kaphatók: Szentesen Podhradszky Ferenc és Várady Lajos gyógyszerárban; Hód-Mező-Vásárhelyen Aigner Gyula, Bereck Péter, Bánfalvy Lajos, Kiss Gyula és Németh L. gyógyszerárban; Szarvason Medvecky József és Barts Emil gyógyszerárban; Szegeden Ambrózy A., Baresay Károly, Bauer József, Károlyi Kálmán és Fonagy gyógyszerárban.

Kiadó bolt és lakás.

Idős Slájer Sándornak a IV-ik tizedben (kisérben) lévő háza, mely egy bolt-helyiségből, két utcai és egy udvari szobából, éléskamarából, pinceből, istállóból, ölből s tűzrevalósból áll, folyó évi Szent-György naptól fogva haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni e lap szerkesztőjével Balázsovits Norberttel.

A legjobb

CIGARETTA-PAPIROS

A VALÓDI

LE HOUBLON

Francia gyártmány

CRAWLEY & HENRY-től, PÁRISBAN.

Tűtáuzástól óvakodjunk!

Ezt a papíroszt legjobban ajánlják: Dr. J. J. Pohl, Dr. R. Ludwig, Dr. N. Lippmann vegy-tantatórok a bécsi egyetemen, még pedig kitünő minősége, kiváló tisztasága miatt és mivel az egész-ségre nézve ártalmas anyagokat nem tartalmaz.

17, rue Béranger, à PARIS

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

ÉDES-KUTYLA

m. kir. és szerb kir. udvari ésványvíz-szállítóknál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Szentesen: Soós Albert és Szépe Károly uraknál.

ÁGNES

Országos főraktár

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Savanyúvíze

Hazánk legkedveltebb

ÁGNES FORRÁS

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

Legjobb asztali- és üdítőital.

Az évi elszállítás 200,000 palack.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Legjobb asztali- és üdítőital.